ՆՈՐ-ԴԱՐ

3 № ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Երեքշաբթի 15 Յունվարի **1885** Երեքշաբթի 15 Յունվարի ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ 3 №

Տարեկան 10 րուբլի. վեց ամսով՝ 6 րուբլի. երեք ամսով՝ 3 ր. 50 կ.
Հատուկ 5 կոպ.
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրության Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Հայտարարությունները ընդունվում են ամեն լեզուներով։
Հայտարարությունների գումարն 2 կ., բնկալմների համար՝ կրկնապատիկ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ԱՄԵՆՕՐԵԱ ԹԵՐԹԸ

Թիֆլիսում

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է 1885 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ՆՈՑՆ ԴԻՐՔՈՎ և ԾՐԱԳՐՈՎ

(Երկրորդ տարի)

Ծրագիրը

I. Տէրութեան կարգագրութիւնները։ II. Առաջնորդող յօդուածներ-առօրեայ ամեն տեսակ խնդիրների մասին։ III. Քրոնիկոն — լուրեր, առօրեայ անցքերի համառօտ տեսութիւններ, պատահական յօդուածներ զանազան նիւթերի վերաբերութեամբ։ IV. Թղթակցութիւններ—Կովկասից, Ռուսիայից և միւս երկիրներից։ V. Քաղաքական—Քաղաքական կեանքի և երևոյթների վերաբերեալ տեսութիւններ, յօդուածներ և լուրեր։ VI. Խառն լուրեր։ VII. Հեռագրներ։ VIII. Առևտրական տեղեկութիւններ։ IX. Խմբագրական պատասխաններ։ X. Բանասիրական—ֆելիլետոններ, պատկերներ, զրոյցներ, վէպեր, վիպասանութիւններ, գիտութեան, գեղարուեստների, արհեստների և արդիւնագործութեան ամեն ճիւղերին վերաբեր ըեալ աշխատութիւններ և քննագատական յօդուածներ։ XI. Յայտարարութիւններ—Հայոց և օտար լեզուներով։

ՏԱՐԵԿԱՆ գինն է 10 րուբլի, վեց ամսուան՝ 6 րուբլի, հատով՝ 5 կոպ.

Խմբագիրը—Հրատարակիչ՝ ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ։

Խմբագրության Հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція „Норъ-Даръ“ կամ Tiflis (Caucase) Rédaction „Nor-Dar“։

ԱԶԳ

Ներկայ 1885-ի համար «ՆՈՐ-ԴԱՐ»-ի բաժանորդագրութիւնը շարունակվում է։ Բաժանորդ են գրվում ՄԻՄԻՆՑՆ խմբագրատանը, ՊՈՍՏՍՏՆ եւս ՍՄՄՆԵՔԸ վրաց եկեղեցուն հանդէպ։ Օտարաքաղաքացիք գիմում են հետևեալ հասցեով՝ **Тифлисъ редакція „Норъ-Даръ“:**

Բաժանորդագինն է՝ տարէնը՝ 10 ր. վեց ամիսը՝ 6 ր.։ Նշրապայում և Թիւրքիայում „Նոր-Դար“-ի տարեկան բաժանորդագինը՝ 30 ֆրանկ է։ Առանձինները վճարում են 10 ր.։

ՀԱՅ ԿԱՆԱՆՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

պատիւ ունի ծանուցանելու՝ որ այս յունվարի 20-ին, կիւրակէ օր,

Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճում կը տայ

ՊԱՐՒ ԵՐԵԿՈՅԹ

ԱԼԼԵԳՐՕՅՈՎ,

Վաղօրօք տոմսակները կարելի է ստանալ Շահվերդեանի պատվիրատում, ծխախոտի խանութում «Кавказъ» հիւրանոցի առջև և Ծատուրեանի լամպաների խանութում, իսկ երեկոյթի օրը Թիֆլիսի ժողովարանի դրան մօտ.

Տոմսակների գները են. արանց՝ 2 ր., կանանց՝ 1 ր., վերնատանը՝ 2 ր.։ Սկիզբն է ժամի 9-իններեկոյեան։

3—1

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

Քրոնիկոն.—Լուրեր։
Թղթակցութիւններ.—Պետրովսկիցը Խարկովից և Երևանից։
Քաղաքական.—Ռուսիա Անգլիա. Լուրեր։
Խառն լուրեր։
Հեռագրներ։
Յայտարարութիւններ։
Բանասիրական.—Նկարագիր գիւղական հարսանեաց։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Բաթումից հաղորդում են վրաց „Դրբոեբա“ լրագրին, որ նոր գաղթածներին Բաթումի և Ղարսի նահանգներում բաժանուել են արդէն 20—25 դեսետին։

—

ԵՐԵՒԱՆԻՑ. Անցեալներում խոստացայ մի քանի խօսք ասել այն մնջոցների վերայ, որ դէթ մասամբ կարող էր թեթևացնել Երևանի և Թիֆլիսի մէջ երթևեկութիւնը։

Ապրանքների տեղափոխութիւնը երկու կարգի են բաժանում։ Թիֆլիսից եկող ապրանքները և Երևանից գնացող։ Այդ բաժանմունքը անհրաժեշտ է և հիմնական. ահա ինչու։ Այն ապրանքը որ Թիֆլիսից է գալիս, նա շատ ժամանակամիջոցով երթից բաժանուած է, այսինքն համաչափ թէ ամբողջ տարի գալիս է և քիչ քիչ։ Երևանից ապրանքն որոշ ժամանակամիջոցում է ուղարկվում գլխաւորապէս և միանգամից մեծ մեծ քանակութեամբ։ Թիֆլիսից եկած ապրանքն Ազստաֆում կանգ է առնում մինչև գնալը, իսկ Երևանից գնացածն Ազստաֆա հասնելով իսկոյն կարող է ճանապարհ գցուիլ։ Ուրեմն Երևանից Թիֆլիս պէտք է որ ապրանքն շուտ հասնի քան թէ Թիֆլիսից Երևան։ Այդ հաշուով վաճառականը պէտք է աշխատի Թիֆլիսից ապրանքն փութացնով ուղարկել, իսկ Երևանից ընկերութիւնների միջոցով։ Ընկերութեան գործակատարները պէտք է աշխատեն որքան հնար է Երևան եկող ապրանքն շուտ ճանապարհ գցել Ազստաֆից և Երևան եկած ապրանքն շուտ յանձնել տիրոջն։ Առ այժմ ապրանքի համար միայն այս կարող ենք ասել։

Ինչ վերաբերում է երթևեկողների մասին, իմ կարծիքով, միակ միջոցն կարելի է համարել, որ պօստային կառավարութիւնը վերջապէս գնի և բաց անի Ազստաֆի և Երևանի մէջ երթևեկող կառքեր։ Ինչպէս լսում ենք պարոն Նահանգապետն միջամտել է արդէն ուր հարկն է և յոսով են թէ վերջապէս այդ միջոցով բաւական կը թեթևանայ Ճանապարհորդների դրութիւնը որ միայն այն ժամանակ կը բարւոքուի երբ Երևանը կը միանայ «խնդրենք էսօր մեզի ժամանակ տաք, մենք էլ խօսհուրդ էնենք—վերցնենք վերդնենք... Թէ որ Աստուած զսմաթ է էրել մենք ինչ պտի ըսենք.... էգուց ձեզի սաղ ջուղապըմ կուտանք.,.» Այս յուսադրական պատասխանով պատգամաւորները, բարի գիշեր մաղթելով, վերադառնում են իրենց տները։

Հետևեալ օրը երեկոյեան, նորից հաւաքվում են պատգամաւորները և գնում վերջնական խօսքը լսմանալու։ Նստում են և տալու-չտալու մասին խօսք բաց անում. Երկար ու բարակ ձգձգելուց յետոյ աղջկայ հայրը հետևեալ առաջարկութիւնների է անում, եթէ համաձայնեցան, աղջիկը կտայ, իսկ եթէ չհամաձայնեցան, «Աստուած իրանց հետ... իրանց կրօտսեր նրանց մօտը էչ»։

Առաջարկութիւնները սրանք են. 100 հատ բաւլը *), 5 հատ խալաթ, մէկ ըսէ ես Սպահանի շալ մէկ հատ չուխայով, մէկ ամուսնացնել, նաև խոշհզակցում է իւր ընտանեաց և ապա իւր մի քանի մերձաւորների և բարեկամների հետ։ Երբ խօսքերը „մի ամանում դրուեցաւ“—համաձայնեցան. մի երեկոյ կանչում է երկու կողմն և ազգութեան սէր մարդու և ուղարկում կիրկոյլ տուները պոփչ (պատգամաւոր), նրա աղջկին իւր տղին ուզելու։ (Ի հարկէ կարևոր տեղերութիւնները հաղորդում են պատգամաւորներին։)

Պատգամաւորները, խաչերգալը և ամուսնացող տղայն հայրը վեր են կենում, Աստուծոյ անունը յիշելով, և գընում են Կիրկոյլ տունը։

Սովորական հարց ու բարևից և մի վոգը խօսակցութիւնից յետոյ, պատգամաւորներից մէկը, ի միջի այլոց, յայտնում է որ «Աստուած նոյ նոմանէն ելել են իրենց չէն օջաղից մի բուռը հող փռնելու»։ Այնուհետև սկսում են գովել տղային, նրանց տուն ու տեղը, ունեցած կարողութիւնները և այլն։

Աղջկայ ծնողքը այս առաջարկութեանը մէկ անգամից չեն պատասխանում, այլ զանազան խօսակցութիւններից յետոյ, քաղցրութեամբ ասում են. «Խնդրենք էսօր մեզի ժամանակ տաք, մենք էլ խօսհուրդ էնենք—վերցնենք վերդնենք... Թէ որ Աստուած զսմաթ է էրել մենք ինչ պտի ըսենք.... էգուց ձեզի սաղ ջուղապըմ կուտանք.,.» Այս յուսադրական պատասխանով պատգամաւորները, բարի գիշեր մաղթելով, վերադառնում են իրենց տները։

Հետևեալ օրը երեկոյեան, նորից հաւաքվում են պատգամաւորները և գնում վերջնական խօսքը լսմանալու։ Նստում են և տալու-չտալու մասին խօսք բաց անում. Երկար ու բարակ ձգձգելուց յետոյ աղջկայ հայրը հետևեալ առաջարկութիւնների է անում, եթէ համաձայնեցան, աղջիկը կտայ, իսկ եթէ չհամաձայնեցան, «Աստուած իրանց հետ... իրանց կրօտսեր նրանց մօտը էչ»։

Առաջարկութիւնները սրանք են. 100 հատ բաւլը *), 5 հատ խալաթ, մէկ ըսէ ես Սպահանի շալ մէկ հատ չուխայով, մէկ

*) Այս անիծեալ դրամն ամբողջութեամբ մինչև անգամ կաթոլիկոսական կոնդակներն ու նոյնքները չը կարողացան վերջ դնել։

Ման. Յոչ.

Թիֆլիսի հետ երկաթուղով։

Բայց առ այժմ 88 վերստը մի զգալի օգուտ չէ տալիս Երևանին, աչքի առնելով կողմնակի դժուարութիւնները։

—

«Кавказъ»-ին հաղորդում են, որ դատար. պալատն ուշագ նախագահը, պ. Գօնչարով, այս ամսի 7-ին մեկնվում է այստեղից Ելիսաւետպոլ տեղական դատաստանական ատեանների քննութեան համար։

—

«Новости» լրագրի ասելով, Պետերբուրգում սկսուեցան յունվարի 5-ից Ն. Ն. Անդրեևի նախագահութեամբ հայսերական ռուսաց տեխնիքական (արհեստագիտական) ընկերութեան ՀԵռամբ մի մասնաւոր յանձնաժողովի նիստեր, որոնց հարցասիրութեան առարկայն էր Շ. Ի. Իլմովից գտնված մեր նաւթային արդիւնաբերութեան զարգացուցիչ մնջոցների և Բագուում նաւթատար լողովակների շինելու հարցը դէպի Սև ծովը։ Յանձնաժողովը հաւանեց նաւթատար լողովակների շինելու հարցը, իբրև մնջոց նաւթի արտահանութիւնը գիւրացնելու։

—

Կիւրակի, ամսոյս 14-ին, Վանքի մայրեկեղեցում պատարագից յետոյ կատարուեցաւ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնից նոյն եկեղեցւոյ բագում հանգուցեալ գեներալ Ալեքս Տէր-Ղուկասովի շիրմի վերայ կառուցած արձանի հանդիսաւոր բացումը։ Ներկայ էին բացի հայ ժողովրդից և ռուս և վրացի աստիճանաւորները, զինուորականները, կառավարութեան ներկայացուցիչները և հանգուցեալի յիշատակն յարգողները։

Եկեղեցական կարգը կատարելուց յետոյ Թեմիս սրբազան առաջնորդը մի քարոզ կարդաց։

«Մեծ մարդիկ չեն մեռնում—ասաց Սրբազանը,—չորս տարի առաջ հանգուցեալ գեներալի մահուան րոպէը դղրդացրեց ամբողջ աշխարհը։ Նա քաջ զինուոր էր և ամենայն հաւատարմութեամբ ծառայում էր իւր կայսրին և հնօրհակալութիւն յայտնելով գնում։

Այսպէս ահա, հարսնախօսութիւնը վերջացաւ. բայց մեր նշանադրեալների կամքը ամենևին հարցնող չկայ թէ արդեօք նրանք էլ համաձայն են այդ հարսնախօսութեանը և իրենց կամքն է թէ ոչ։ Այս դէպքում երկուսն ճնողաց կամքը սուրբ է, բանաւորաբար, բարեբարոյական տեսակէտից։ Ինչպէս ցանկան՝ այնպէս կանեն, ոչ ոք ընդհմանալու իրաւունք չունի, անպայման կերպով պէտք է հնազանդեն նրանց „կտրած—կապածին...“ Անմեղ արարածները. երկուսը Աստուծոյ և մարդկանց առջև ուխտ և դաշինք պէտք է անեն մինչև լմահ, յաջող և անյաջող պայմաններում, միմեանց հաւատարիմ մնալ և կենակցել, բայց անգութ ճնողաց կամքով արգելուած է նրանց, գէթ մի քանի քաղցը խօսքով սրտերն իրար հետ կապելու... Դրա հետևանքն այն է լինում, որ նշանադրեալ աղջիկներից ոմանք թողնելով իրանց տեսացուին, գիշերով օտար տղայի հետ են փախչում։

Այդ օրից սկսում է սերտ յարաբերութիւն և իրարանչիւր փոխադրին (տան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

—

Ինչպէս որ Շիրակը լիքն է գաղթականներով, նոյնպէս լիքն է և զանազան սովորութիւններով, որոնք գաղթականները հետներն են բերել հայրենի երկրից։ Այժմ անհնար է մի ժողովրդի սովորութիւնն նոյնութեամբ նկարագրել, որովհետև մէկը միւսից ձևեր վոխ առնելով մի տեսակ խառնուրդ են կազմում։ Այդ հիման վերայ էլ այժմ մի խայտաճամուկ գիւղական հարսանիքի նկարագիրը կանենք ընթերցող հասարակութեան համար։ Վեր նկարագրածը հաւաքածու տեղեկութիւններ չեն, այլ մի քանի անգամ այչքով տեսած։

Մեր կողմի գիւղականաց մէջ, հարսանիքի սկզբնաւորութիւնը և վերջաւորութիւնը, մասնաւոր տարբերութեամբ, մի և նոյն կերպով է լինում։ Ահա թէ ինչպէս։

Նոր տղատէրը մտադրւում է իւր որդու „ինամն ուխտը խոթել“—այսինքն տարի գալիս է և քիչ քիչ։ Երևանից ապրանքն որոշ ժամանակամիջոցում է ուղարկվում գլխաւորապէս և միանգամից մեծ մեծ քանակութեամբ։ Թիֆլիսից եկած ապրանքն Ազստաֆում կանգ է առնում մինչև գնալը, իսկ Երևանից գնացածն Ազստաֆա հասնելով իսկոյն կարող է ճանապարհ գցուիլ։ Ուրեմն Երևանից Թիֆլիս պէտք է որ ապրանքն շուտ հասնի քան թէ Թիֆլիսից Երևան։ Այդ հաշուով վաճառականը պէտք է աշխատի Թիֆլիսից ապրանքն փութացնով ուղարկել, իսկ Երևանից ընկերութիւնների միջոցով։ Ընկերութեան գործակատարները պէտք է աշխատեն որքան հնար է Երևան եկող ապրանքն շուտ ճանապարհ գցել Ազստաֆից և Երևան եկած ապրանքն շուտ յանձնել տիրոջն։ Առ այժմ ապրանքի համար միայն այս կարող ենք ասել։

Ինչ վերաբերում է երթևեկողների մասին, իմ կարծիքով, միակ միջոցն կարելի է համարել, որ պօստային կառավարութիւնը վերջապէս գնի և բաց անի Ազստաֆի և Երևանի մէջ երթևեկող կառքեր։ Ինչպէս լսում ենք պարոն Նահանգապետն միջամտել է արդէն ուր հարկն է և յոսով են թէ վերջապէս այդ միջոցով բաւական կը թեթևանայ Ճանապարհորդների դրութիւնը որ միայն այն ժամանակ կը բարւոքուի երբ Երևանը կը միանայ

տարի գալիս է և քիչ քիչ։ Երևանից ապրանքն որոշ ժամանակամիջոցում է ուղարկվում գլխաւորապէս և միանգամից մեծ մեծ քանակութեամբ։ Թիֆլիսից եկած ապրանքն Ազստաֆում կանգ է առնում մինչև գնալը, իսկ Երևանից գնացածն Ազստաֆա հասնելով իսկոյն կարող է ճանապարհ գցուիլ։ Ուրեմն Երևանից Թիֆլիս պէտք է որ ապրանքն շուտ հասնի քան թէ Թիֆլիսից Երևան։ Այդ հաշուով վաճառականը պէտք է աշխատի Թիֆլիսից ապրանքն փութացնով ուղարկել, իսկ Երևանից ընկերութիւնների միջոցով։ Ընկերութեան գործակատարները պէտք է աշխատեն որքան հնար է Երևան եկող ապրանքն շուտ ճանապարհ գցել Ազստաֆից և Երևան եկած ապրանքն շուտ յանձնել տիրոջն։ Առ այժմ ապրանքի համար միայն այս կարող ենք ասել։

Ինչ վերաբերում է երթևեկողների մասին, իմ կարծիքով, միակ միջոցն կարելի է համարել, որ պօստային կառավարութիւնը վերջապէս գնի և բաց անի Ազստաֆի և Երևանի մէջ երթևեկող կառքեր։ Ինչպէս լսում ենք պարոն Նահանգապետն միջամտել է արդէն ուր հարկն է և յոսով են թէ վերջապէս այդ միջոցով բաւական կը թեթևանայ Ճանապարհորդների դրութիւնը որ միայն այն ժամանակ կը բարւոքուի երբ Երևանը կը միանայ

[illegible] 12 [illegible] Ես [illegible] հետ (չալնաֆչին). [illegible] օրը [illegible]. Ես [illegible] ուրախ [illegible] Ազստաֆում [illegible] ես, [illegible] Ծերը չէրչի հէտ, [illegible]-Հասար [illegible]։

Ողորմելի տղատէրը, չաւ գիտէ որ այդքան տուրք տալը իւր ուժից վեր է, բայց չի էլ ուզում ձեռք վերցնել այդ «չէն օջաղի մի բուռ հողից»։ Վերջապէս կամայ Թէ ակամայ յօժարում է և հետևեալ խօսքերն է ասում-«Ջանը ասլ եքեն, եբեքս պան էլօր ուշտ, էլի չայած եմ, դու հէչ դարը մի էնի նէ»։

Ներկայ եղողները երկու կողմի համաձայնութիւնը տեսնելով բղաւում են. «անուշէններ, ինչ եղաւ ձեզի, մինչև վերջացրիք, հոգիքս կօրեկի հատ դաւաս. դէ արագ բերեք, աչքալուսի Թասը խմենք»։

Իսկոյն տղաղ են բերում և երկու նոր խնամիքը բաժակները ձեռներին բարեմաղթում են, որ Աստուած իրենց բարեկամութիւնը անխզելի անէ, [illegible] ուրախ [illegible], [illegible] քօռացնէ և իրենց հարսին ու փեսին էլ տուրը պատկին արժանաց նէ»։ Այսպիսի բարեմաղթութիւններով բոլորեքեանք լսում են

և շնորհակալութիւն յայտնելով գնում։

Այսպէս ահա, հարսնախօսութիւնը վերջացաւ. բայց մեր նշանադրեալների կամքը ամենևին հարցնող չկայ թէ արդեօք նրանք էլ համաձայն են այդ հարսնախօսութեանը և իրենց կամքն է թէ ոչ։ Այս դէպքում երկուսն ճնողաց կամքը սուրբ է, բանաւորաբար, բարեբարոյական տեսակէտից։ Ինչպէս ցանկան՝ այնպէս կանեն, ոչ ոք ընդհմանալու իրաւունք չունի, անպայման կերպով պէտք է հնազանդեն նրանց „կտրած—կապածին...“ Անմեղ արարածները. երկուսը Աստուծոյ և մարդկանց առջև ուխտ և դաշինք պէտք է անեն մինչև լմահ, յաջող և անյաջող պայմաններում, միմեանց հաւատարիմ մնալ և կենակցել, բայց անգութ ճնողաց կամքով արգելուած է նրանց, գէթ մի քանի քաղցը խօսքով սրտերն իրար հետ կապելու... Դրա հետևանքն այն է լինում, որ նշանադրեալ աղջիկներից ոմանք թողնելով իրանց տեսացուին, գիշերով օտար տղայի հետ են փախչում։

Այդ օրից սկսում է սերտ յարաբերութիւն և իրարանչիւր փոխադրին (տան

և կայսրութեանը։ Ինքը կարող չէ հանգուցեալի կենսագրութիւնը պատմել ասում էր սրբազանը,—այդ յայտնի է ամենին։

«Ով չէ յիշում 1877 թիւը, երբ հետզհետէ ստանում էինք պատերազմի պաշտից նորանոր համբաւներ, որոնք մեզ ուրախացնում և մխիթարում էին, յարուցանում էր սրբազանը, Աւարկերացիների վերաբերութեամբ գործը յիշեցնում է մեզ հին յունաց դիւցազնական կռիւների պատմութիւնից դէպքերը։ Պենեթալ Տէր - Ղուկասեանցին ենք պարտական որ շատ օտարներ ստիպուած էին յետ առնելու հայերի վերաբերութեամբ կազմած գաղափարները. բանք հայերին Թոյլ և վախկոտ էին Համարում։ «Դիտնականները սովոր են կեանքի մէջ իւրաքանչիւր երեւոյթը բնական օրէնքներով բացատրել, չարուրնակեց սրբազանը, իսկ ես տեսնում եմ հանգուցեալ Տէր-Ղուկասովի մէջ մի տարբերութիւն միւս հերոսներից, որը համարում եմ նախախնամութիւն։ Նա քահանայի որդի էր, բայց նա վոխանակ եկեղեցում խունկ ծխելու, մոմ վառելու, վառօդ և զէնք էր գործածում. նախախնամութեան անօրինութիւն էն էր, որ նա զինուորական ծառայութեան մէջ մտաւ և իրւև քաջ զինուոր պատերազմների դաշտերում յաղթութիւնը տարաւ։ Օտար ազգերի մէջ շատ են ծնվում մարդիկ արձան ստանալու արժանաւորութիւնով, բայց մեր հայերի մէջ առաջին անգամն է, որ մի մարդ ծնվում է արձան ունենալու արժանաւորութիւնով։

—

„Кавказъ“ լրագրին հաղորդում են, որ Ջաբուշագ բաժնում գտնուել են ոչխարաչափի հաշուէ աշնուկա տեսչութիւնը գուր չէ եկել մի քանի պարոններին։ Շուտով աւելի լաւ բաներ կիմանան մեր ընթերցողները այդ սեմինարիայի մասին, որը բոլորովին բարձի Թողի է արած. հաստատուած կանոնադրութիւնը բոլորովին անկատար է Թողած, Քմահաճ նորաստեղծ պրօգրամմայով կառավարւում է մի սեմինարիա, որը ստորագրած է ամենայն հայոց կաթողիկոսին։ Կարծում ենք որ մեր նկատողութիւնից զժգոհ մարդիկը չեն կարող մեզանից երաշխաւորութիւն պահանջել, երբ մենք իրենց առաջ կը դնենք մէկ կողմից օրինաւորապէս հաստատուած կանոնադրութիւնը, միւս կողմից քմահաճ անիշխանութիւնը, պեղծումները, պարտազանցութիւնը և այլն։

—

Յունվարի 10-ին, Դանովսկու վողոցի վերայ, Յովհաննէսեանի տանը, հետևեալ դէպքն էր պատահեցաւ։ Այս տան երկրորդ յարկում, գաւթի մէջ, բնակվում է շուլավերցի Թիֆլիսի վաճառականի Մելքիսէթեանց, որ Թամամշեվի քարվանսարայում մահուդի խանութ ունի։ Տեսնողները պատմում են հետևեալն. Երեկոյեան ժամի 9-ին նրա բնակարանի սանդուղների տակ լսվում էին սարսափելի ձայները և երբ հարևանները հաւաքուեցան, տեսան Մելքիսէթեանցին ամբողջապէս արիւնաթաթախ, ձախ ձեռքի գաստակը կտրած, գլուխը զարհուրելի վերքերով ծածկուած, իսկ նրա մօտ կանգնած դեռահաս խմբէչ ծառայն կատաղած չարունակում էր վերքեր տալ արիւնաքամ Մելքիսէթեանցին։ Հետևեալ երեքով են բացատրում եղելութեան պատճառը. սրանից երկու ամիս առաջ 18 տարեկան խմբէչ Ծառայն, Իլիա Քալաշվիլին, մտել էր ծառայութեան մէջ Մելքիսէթեանցի մօտ, մի ինչ որ վանօ անունով մարդու երաշխաւորութեամբ, որը և տուել էր Մելքիսէթեանցին ստորագրութիւն, որ Ե-ԹԷ Քալաշվիլին մինրև է գողութեան մէջ բռնուի, ինքն պատասխանատու է։ Սրանից 15 օր առաջ, Քալաշվիլին առանց մի որևէ առիթի, չետ պահանջեց Մելքիսէթեանցից իւր անցաթուղթը, յայտնելով որ այլ ևս ինքը չէ կամենում մնալ մօտը և մինչև յոն ժամանակները երաշխաւորը վանօն չետ պահանջեց իւր տուած Թուղթը։

Յունվարի 10-ին, ժամի 8-ին երեկոեան, երբ Մելքիսէթեանցը խանութից տուն վերադառնալով գտնվում էր իւր ննջարանի մէջ չորերը հանած, ներս մտաւ Իլիան իւր երաշխաւոր վանոյի հետ միասին և պահանջեցին իրենց տուած Թղթերը։ Մելքիսէթեանցը պատասխանեց. „Շատ լաւ. չետոյ... բայց ինչու համար էք ուզում։ Ես Քալաշվիլից բաւական եմ և չեմ ուզում արձակել“։ Վերոյիշեալ անձինքները մէկ դուրս եկան սենեակից, բայց չետոյ նորից տուն մտան և պահանջեցին պահարանի բանալին, ստորագրութիւնը չետ ստանալու համար։ Մելքիսէթեանցը մերժեց պահանջը. Վանօն այդ միջոցին դաշոյնի չի հարուածով կոխեց Մելքիսէթեանցի ձախ ձեռքի դաստակը։ Սրան օգնեց և Քալաշվիլին և երկուսով քնկան Մելքիսէթեանցի վերայ և աշխատում էին նրա բերանը ձգել։ Մելքիսէթեանցը կարողացաւ այդ կռուի ժամանակ մէկի մատը կծել։ Պաշտպանուելով սպանողներից, նա կարողացաւ դուրս պրծնել աւազակների ձեռքից և վախաւ խոհանոցը, իսկ այնտեղից պատշգամբը։ Չեաոյ ուշքին գալով վախչել գաւիթը օգնութիւն կանչելու իղնում է սանդուղներից, բայց ոտը սլլալով վայր ընկնում դէպի ցած նրա ազաղակներին հաւաքվում է ամբոխը։ Այս աղմուկից օգուտ քաղելով վիրաւորողներից մէկը կարողանում վախչել, իսկ Քալաշվիլին բռնվում է։ Մելքիսէթեանցը 9 վէրք է ստացել։ Բժշկների խօսքով Մելքիսէթեանցի կեանքին վտանգ չի սպառնում։

—

„Бакинскія извѣстія“ լրագիրը լրսել է, որ Բարձրագոյն հրաման կայացաւ երեք տարով չէր չէլ Ախալցխայի գործարանի փորձարարութիւնը Անդրկովկասեան չինովնիկների համար, իսկ մինչև այդ ժամանակը Թողնել ներկայ կանոնները։ Անխոհեմ Նոր ժամանակամիջոցով ձուլիը կապալով վերառնողները և աչքի առաջ պէտք է ունենան այս կանոնները։ Ձկան աճմդահասութիւնները այս տարի են լինելու։

—

„Новороссія Телег.“ հաղորդում է, որ Կիևլի համալսարանի յանձնաժողովը, որ կազմուած էր Ախալցխայի գործարանի փորձարարութիւնները ստուգելու համար, արդէն վերջացրել իւր գործողութիւնները և վախուեցան։ Միջին Թուով, մերժուած է 140 հոգուն նորից ընդունելու համալսարան, բայց ոչ բոլորովին անպայման։

Ուսումնականութիւնից և ուսանողների տեսչութիւնից ստացած կարծիքների հիման վերայ, խնդրատուներին յանձնաժողովը մի քանի խումբերի բաժանեց, և նրանցից մի քանիսները, Թէև համալսարան մտնելու իրաւունքից չեն զրկուած առ Հասարակ, բայց Կիևլի համալսարան մտնելը բոլորովին արգելուած է։ Մի քանիսին Թոյլ է տրուած համալսարան մտնել մի տարի, կամ երկու տարից չետոյ, իսկ մի քանիսին էլ երեք տարից չետոյ։

—

Նոր-Նախիջևանից ստացած մի մասնաւոր նամակից իմանում ենք. «Նոր-Դար»-ին շատ համակրելով տիկին Բ. Բերբերեան, տիկին Լ. Տ-յանցիսնոցեան և տիկին Կ. Աւագեանն աշխատում են Թերթը տարածել։ Յարգելի հայ տիկնանց մենք յայտնում ենք մեր խորին շնորհակալութիւնը, ուրախութեամբ տեսնելով որ ազնիւ տիկնայք ինքնաբերաբար աջակցում են ընդհանուրի շահերին նուիրուած մի գործին, որին խանգարել են ուզում նենգ մարդիկ, ոչ մէկ միջոցից չը վախչելով։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԵՏՐՈՎՍԿ, 24 դեկ. 1884-ին Ներկայ ամսոյս 18-ին տեղւոյս հայ ժողովրդականքը ժողովուել էին Միրզոյովի տան դահլիճը հետևեալ երեք գործի համար՝ ա). տեղւոյս երեցփոխ պ. Խլիթարեանցի տարեկան եկեղեցասլատական և դպրոցասլատական հաշիւները տեսնելու. բ.) Ծխական դպրոց կառուցանելու հարցը քննելու և գ.) Կաթողիկոսի ընտրութեան համար Թեմական պատգամաւորի ընտրութեանը մասնակցող պատգամաւոր ընտրելու։

Ժողովը բացուեց երեկոյեան 6 ժամին. պ. Խլիթարեանցը ներկայացրեց հաշիւները, որոնք ճշտիւ քննուեցան ժողովրդի ներկայութեամբ. Թէև եկեղեցւոյ եկամուտը շատ սակաւ էր, բայց յայտնի երևում էր, որ նա բարեխղճութեամբ է վարել իւր պաշտօնը։ Թէպէտ պ. Խլիթարեանցը ազնիւ բնութեան տէր մարդ է և նիւթականապէս ապահովուած, սակայն ժողովուրդը պահանջեց, որ նա իւր մօտ լինող դպրոցասլատական գումարը ապահովացնէ գրաւով, բայց որովհետև եկեղեցւոյ հարցը քննելու ժամանակ սահմանեցին նոյն գումարը գործադրել դպրոցոյն շինելու համար, ուստի մի առժամանակ կը մնայ անկատար, մինչև բանի գլուխ բերելը։ Պ. Տուրփանեանցին ընտրեցին պատգամաւոր, որը պէտք է գնայ Ատրպատեան Թեմական պատգամաւորի ընտրութեան մասնակցելու։

Շուրի ոտարիկանապետ պ. Սարգսեանցը մօտիկ անցեալում նուիրեց տեղւոյս հայոց եկեղեցուն մի զոյգ մեծ տաղտայ քշոց 70 ըուբլի արժողութեամբ։ Տեղական հայ ժողովուրդը հրապարակաւ յայտնում է նրան իր խորին շնորհակալութիւնը։

Հաստատ աղբիւրներից իմացայ, որ անցեալ չարաթ Շուրի եկեղեցւոյ ե. ռեւոլոս Հայրապետեանցը նրկատմամբ տեղւոյն հայ քահանայի և վերջ նրան՝ իւր նորածին մանուկը մկրտել է տուել լեհացի կաթոլիկ պատուրին։

Շատ ցանկալի է քննել և իմանալ թէ արդեօք ոմն է պատճառը, որ հայ մկրտից անմեղ գառը յաճախակի է... Հարկաւոր է միջոցներ գործ դնել, որ հայ-լուսաւորչականների մէջ մեևնոյնը չը կրկնուի։

ԽԱՐԿՈՎ, 21 դեկտ. Մի հասարակ կութեան անտարբերութիւնը դէպի ազգ ձգտումները, որոնք նրան ամեն տեսակ կեղտերից մաքրելուց չետոյ իրան են տալիս „քրիստոս հասարակութիւն“ կոչուելու, ունի իրեն պատճառները։ Պատճառներից առաջին և համարեա ամենամանրակրկիտ է այն՝ երբ հասարակութիւնը գտնվում է զարգացման ստորին աստիճանում, երբ հասարակութիւնը կազմող անհատները ոչ մի չինչ են եթէ ոչ մի բնագրից արտատպած օրինակներ, մի չափով ձուլած գնդակներ։ Դրանք աչքերը կապած երեխաներու նման չրջում են միայն նեղ չրջանում, ուր տգիտութիւնը Թոյլ է տալիս։ Այդ նեղ չրջանը չունի նոր, անծանօթ մտքեր, խօսքեր, գործեր, որովհետև նրա մտքերը, խօսքերը, գործերը հազար անգամ կրկնուած հին, մաշուած աւանդութիւններ են, հօրիցը որդուն, որդուցը թոռին կտակած։ Մաշուած աւանդութիւնները նրանց կաշկանդում են, չեն ջանից դուրս նայել անգամ չեն թողում և միայն միջակաբար ժամանակի ուժգին հարուածներին ենթարկուելով պատահում են նեղ չրջանը, Թողնում են այնտեղ մաշուած աւանդութիւնները և իրենք համարեա մերի մտնում են նոր աշխարհ, ուր, ամեն բան հին նուած է գիտակցական գործունէութեան վերայ։

Բայց քանի որ տգէտ հասարակութիւնը դեռ մտած չէ այդ նոր աշխարհը, նա իրեն բաղդաւոր է զգում, որովհետև իրեն պատասխանները նմարում և շատ քիչով բաւականանում է։ Նա բաղդաւոր է այնպէս՝ ինչպէս կատուն, երբ միայն Թարմ մկնիկ պատառում է և կամ ինչպէս չունը երբ խոհանոցից խորոված է գողանում։ Այն բարի նախանձը, որը աղրիւ պէտք է վինտռել մարդու դանազան գրական և բացատական յատկութիւնների միմեանց հետ չփուելու միջոցում, այն բարի նախանձը ասում է որը վառում է մարդուս սիրտը և մղում վոխանակ Թարմ ոյժ և եռանդ ծնեցնում, առանց անօթի, օդի մ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՒՅՍ

Ծերակ

Նաստատ ամեն ինչ ուրախ է, ամեն ինչ ժպտում է, ամեն ինչ ծաղկում է։ Ծաղկում է այգին, ծաղկում է դաշտը, ծաղկում է ամեն տեղ։ Ծաղկում է նաև իմ հոգին։ Ես ևս ուրախ եմ, ես ևս ժպտում եմ, ես ևս ծաղկում եմ։ Ես ևս ունեմ իմ ծաղիկները, որոնք ես ինքս եմ ցանել, ինքս եմ ջրել, ինքս եմ խնամել։ Ես ևս ունեմ իմ ծաղիկները, որոնք ես ինքս եմ ցանել, ինքս եմ ջրել, ինքս եմ խնամել։

Ես ունեմ իմ ծաղիկները, որոնք ես ինքս եմ ցանել, ինքս եմ ջրել, ինքս եմ խնամել։ Ես

վերաւորուել են 560 հոգի։ 11 քաղաք և գիւղ միանգամից կորձանուել են։ Բոլոր վնասը դեռ ևս հաշուում են մինչև 30 մլիոն Ֆրանկի։ Օգնութեան կարօտեալների համար հաւաքուած դրամական օժանդակութիւնների գումարը մինչև այժմս հասնում է միայն 1 մլիոն Ֆրանկի։

ԹԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

„Truth“ հետևեալ դէպքը պատմում. Մի տիկին, որ վելլինգտոն-Կոլէժի մօտ էր ապրում, մի ծծի երեխայ ունէր պատուաստելու։ Նա կանչում էր բժշկի ունեցած ափսին մաքուր լինելու մասին, իսկ բժիշկը հաղորդեց, որ իբրև մօտ գտնուածը առաջին մինիստրի Թուրքցն է։ „Ա՜հ, բացականչեց տիկինը, մեր ամբողջ ընտանիքը պահպանողական է և ես չեմ թոյլ տալ որ վաւակներիցս մէկը Գլադստոնից վարակուի“։

***

Հետևեալ յայտարարութիւն լոյս տեսաւ շատ ժամանակ առաջ մի բելգիական Թերթի մէջ. „Մի ամերիկացի ընտանիք մի լեզուագէտ է որոնում, որը յանձն կառնի մի բրազիլիացի Թուրքական վաճառատանութիւնը ուղղելու։

***

Գրնվիչում լեզու բնակիչներից մէկը, Աննա Պարկեր անունով, մօտիկ ժամանակներումս բանտարկուել է 400-րդ անգամ։ Նա մինչև 45 տարեկան է և 400-ից աւելի անգամ դատի է ենթարկուել յաբբեցողութեան և կռուի պատճառաւ։ Վերջին անգամ նրա մեղաւորութիւնը ինչպէս առաջին, այնպէս էլ երկրորդ յանցանքում, ապացուցուեցաւ, անուղղելի յանցաւորը մի ամսեայ բանտարկութեան դատուեցաւ։ Նա ունի բարեկամներ, որոնք այնպէս լաւ են տեսնում նրա ազատութիւնը բանտից, որ Աննա Պարկերը համարեայ թէ միշտ ընձեռքից առաջ ուղևորւում է դէպի ազդարարական տունը, իսկ յետոյ ուղիղ դէպի բանտը։

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՀԵՒԱԴՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

„ՆՈՐ-ԴԱՐ“-Ի ՀԵՒԱԳԻՐՆԵՐ.

11 Յունվարի.

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Պետական խորհրդի բարձրագոյն հրամանաւ հաստատուած վճիռով ֆինանսների մինիստրութեան ֆինանսական բաժինը Լեհաստանի թագաւորութեննում և պետական գանձարանի ժամանակաւոր բաժանմունքները վերոյիշեալ երկրի նահանգներում վերջանում են, և նահանգական լեռնային վարչութիւնները կերպարանափոխւում են պետական կալքերի վարչութիւնների։

ԲԵՐԼԻՆ. Րէյխստագը (պետական ժողով) հաւանեց պետութեան 150,000 մարկի պահանջը հետազօտութեան համար։

ՓԱՐԻԶ. Ֆրանսիական զօրագունդերը չարդեցին ապստամբների խումբը Կոխինխինում. 20 ապստամբ սպանուած են. նրանց առաջնորդը, Սիվօտօ, փախչելով ազատուեցաւ։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Բանակցութիւնները Ռուսիայի և Պրուսիայի մէջ քաղաքական յանցաւորներին փոխադարձաբար միմեանց յանձնելու մասին արդէն ստորագրուած են։ Կը յանձնվին փոխադարձաբար թագաւորների անձնաւորութիւնների և նրանց տան անդամների դէմ գործած կամ պատրաստած յանցանքների մէջ մեղադրուածները։ Այս յանցանքներն են. սպանութիւնն, բռնի գործադրութիւնները, մարմնական վնասները, անձնական ազատութիւնից զրկելը գիտութեամբ և վիրաւորումները։ Կը յանձնվին նմանապէս նրանք, որոնք կը մեղադրվին մի որևէ սպանութեան մէջ առհասարակ կամ սպանութիւն գործելու փորձերի մէջ քաղաքական նպատակով. այլև դինամիտի և. ճայթող նիւթերի պատրաստելու կամ պահելու մէջ հակառակ օրէնքներին։ Բոլոր ուրիշ դիպուածներում, որոնք չեն յիշուած այստեղ, տէրութիւնները յանուն այն բարեկամութեան և բարի դրացիութեան, որոնք գոյութիւն անին այս երկու տէրութիւնների մէջ նմանապէս կը յանձնեն միմիանց մեղադրուածներին, եթէ արգելքներ չեն պատահիլ։ Այն հանգամանքը, որ իբրեթէ կատարուած յանցանքը քաղաքական նպատակներով է եղել, չի կարող մերժելու հիմունքի նշանակութիւն ունենալ։ Այս համաձայնութիւնից յետոյ, որ պայմանի զօրութիւն ունի, կը հետևի շուտով և պաշտօնական պայմանագրութիւնը, որ ամբողջ Գերմանիային կը վերաբերուի։

ՕԹԵՍՍԱ. Նաւագնացութեան ճանապարը սառեցաւ։

ԼՕՆԴՕՆ. Մինիստրութեան քաղաքականութեան մէջ, ըստ երևոյթին, էական փոփոխութիւն պատահեցաւ. կան, որոնք Ֆրանսիայի հետ միաբանուիլ են կամենում։

12 Յունվարի։

ՀՈՆԿՈՆԳ. Ֆրանսիացիների յարձակմունքները կելոնգի վերայ յետ են մղուած. Ֆրանսիացիներ կորցրին ընդամենը 75 մարդ սպանուած և վիրաւորուած։

ԼՕՆԴՕՆ. Պարլամենտի շինութեան մէջ երկու ճայթումն պատահեցաւ. մէկը ստորերկրեայ մատուռում, իսկ միւսը հասարակութեան վերնատան կից կորրիդորում. նիւթական վնասները նշանաւոր են. ոստիկանութեան երկու պաշտօնեայ վիրաւորուած են. մէկ անձ կալանաւորուած է։ Մի փոքր յետոյ մի նոր ճայթում պատահեցաւ նաւորուած է։ Մի փոքր յետոյ մի նոր ճայթում պատահեցաւ Թօուերում։

ՀՌՈՄ. Թիւրքիայի դիտաւորութեան պատճառաւ պահնորդ զօրքերը ուղարկել դէպի Կարմիր ծովի նահանգիստները, որոնց Իտալիան կամենում է գրաւել, հրամայուած ծովային նաւախմբերին կապել ճանապարհը տաճկաց երթևեկող նաւերին։

ԲԵՐԼԻՆ. Կառավարութեան ներկայացուցիչը յայտնեց Րէյխստագում, որ դաշնակցական խորհուրդը գեռ ևս ոչինչ վճիռ չի կայացրել մաքսի բարձրացման մասին կերասինի վերայ և թէ այդ կարող է կայանալ միմիայն պարլամենտի համաձայնութեամբ օրէնսդրական ճանապարհով։

13 Յունվարի։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Սենատոր Ֆոն-Պլեվէ նշանակուած է ներքին գործերի մինիստրի օգնական, մնալով մի ևնոյն կոչման մէջ։ Լուր կայ, որ ճանապարհների յարակցութեան մինիստրի նախկին օգնականը առաջուան պէս կը նախագահ է երկաթուղիների տարիֆային յանձնաժողովում և միևնոյն ժամանակ պարտունակ ճանապարհների յանձնաժողովի նախագահ է նշանակվում։

Յունվարի 10-ին դրամագլուխ այրուեցաւ 27 մլլիոնի։ Սենատը վճիռ կայացրեց, որ քաղաքային ինքնավարութեան պաշտօնակալ անձանց ռոճիկները չեն կարող կրճատելու ենթարկուիլ դումարների կամեցողութեամբ մինչև այս անձինքների օրէնքով սահմանուած պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցի լիովին վերջանալը։

ԼՕՆԴՕՆ. Երեկուան ճայթումները պարլամենտի շինութեան մէջ մեծ աւերուած քներ պատճառեցին համայնքների պալատի սենեակներում և նախագահի բազկաթոռին կից ընդունարանում. ստոտիկ վնասուած են նմանապէս կենտրոնական տեղավայրերը, որտեղ միանում են երկու պալատների կօրրիդորները։ Տօուերում ճայթում պատահեցաւ այսպէս անուանեալ սպիտակ դղեակում, որտեղ զէնքերի պահարանն է, վնասուած են միքանի հարիւր զէնքեր. ինքը շինութիւնը շատ վնասուած է. պատուհանների բոլոր ապակիները կոտրտուած են, մինչև անգամ հրդեհ եղաւ, որ սակայն շուտով մարեց։ Ծողովրդից վիրաւորուած են՝ Տաուերում հինգը, պարլամենտի շինութեան մէջ չորսը. և բացի սրանցից երկու ոստիկան։ Շաբաթ օրը մուտքը հասարակութեան համար երկու շինութեանց մէջ ազատէր։ Կարծում են, որ չարագործները ժողովրդից էին, աննկատելի կերպով ճայթելու պատրաստ դինամիտ դնելով, շուտով հեռացել էին։ Ոստիկանների վէրքերը բացատրում են նրանով, որ իբրեթէ նրանք դինամիտի գործիքը վերցրին հէնց ճայթման միևնոյն րոպէին, բայց սա միայն ենթադրութիւն է, որովհետև նրանք անգիտակից դրութեան մէջն են գտնվում. երկու կասկածաւոր մարդ կալանաւորեցին, բայց յետոյ նրանց շուտով արձակեցին։

ՓԱՐԻԶ. Ֆերրին երեկ մինիստրների խորհրդում հաղորդեց, որ Անգլիան Ֆրանսիական հակառաջարկութիւններին Եգիպտական պարտքը սիրով վերջացնելու մասին պատասխանել է, թէ համաձայն է, որ 9 մլլիոնական փոխառութիւնը երաշխաւորուած լինի բոլոր կամ գոնէ մինչև անգամ մի քանի մեծ պետութիւններից և թէ նա համաձայնվում է նմանապէս դեռ ևս միայն երկու տարի ժամանակով հարկատուութեան ենթարկելու եգիպտական պարտքի օգլիգացիաների կուպոնները. իսկ Սուէզեան ջրանցքի նաւադնացութեան ազատութեան հարցը քննելու է Եգիպտոսին վերաբերեալ այլ հարցերի հետ միասին։

ՎԱՐՇԱՎԱ. Այսօր կայացաւ Իվանգօրօդ—Դոմբրովսկի երկաթուղու բացումն։ Առաջին գնացքը գնաց Ոագոմից դէպի Իվանգօրօդ, իսկ վաղը կբսկվի բոլոր շարժողութիւնը։

ՉԻԿԱԳՕ. Ֆունկ անունով մի մարդու մօտ գտնուեցաւ դժոխային մեքենան դինամիտի և վառօդի հետ միասին։ Ֆունկը պատկանում է ընկերավարական կուսակցութեան և մեղադրվում է հրդեհումների մէջ։ Ֆունկը հարցափորձի ժամանակ պատասխանեց, որ անձնապանութեան համար էր պատրաստել դժոխային մեքենան։

ՈՒԱՇԻՆԳՏՕՆ. Սենատին առաջարկուած է օրինագիծ պատիժներ սահմանելու մասին դինամիտական չարագործութիւնների համար, որոնք կատարվում են Միացեալ Նահանգներում և ուրիշ տէրութիւնների մէջ։ Օրինագիծը տրուած է յանձնաժողովի քննութեան։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆՈՄԵՐՆԵՐ ԷԼԲՐՈՒՍ

Միխայելովսկու փողոցի վերայ, Սալինովի տանը, ոչ հեռի Ինտենդանտավոյից, Վօրօնցովի արձանի մօտ, վարձով տրվում են նոր բացուած նոմերներում ԷԼԲՐՈՒՍ, սենեակներ կահ կարասիքով՝ 60 կոպէկից սկսած մինչև 1 ր. 50 կ. օրը, իսկ ամսով գիջումն կը լինի. այստեղ կարելի է ստանալ և ընտանեկան ճաշեր։

Համազատ Վարդանեանց։
3—2

ԱՐՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ

(4 ՏԱՐԻ)

Խմբագրութիւնը ընդունում է բաժանորդագրութիւն 1885 թուի համար։

Տարեկան գինն է 3 մանէթ կանխիկ վճարելի։

Ստորագրուել կարելի է խմբագրատանը։ Օտար քաղաքացիք դիմում են հետևեալ հասցէով.

Гор. Эриванъ. Въ редакцію журнала „Гигіеническій листокъ“.

Խմբ. Հր. Բժ. Լ. Տիգրանեանց։
5—2

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

ԶԵՌՆԱՐԿ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

Ս. ՄԱՆՈՒԻԼԵԱՆԻ

Վաճառվում է Թիֆլիսում՝ կենդրոնական գրավաճառանոցում, եղբարց Յովհաննովների բանկային գրասենեակում, պ. Ծատուրեանի լամպային մագազինում։ Օտարաքաղաքացիք փոստի ծախք չեն վճարում դիմելով հեղինակին՝ Тифлисъ, Лабораторная улица, № 11. С. П. Мануэлянцу.

Գինն է 2 րուբլի։
8—4

„MESSAGERIES MARITIMES“

ՇՈԳԵՆԱԻԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այսու պատիւ ունի յայտարարելու, որ նրա շոգենաւերը ճանապարհվում են ամեն շաբաթ, երեքշաբթի օրերը Տրապիզոն, Կերազուն, Սամսոն, Ինեպօլ, կ. Պօլիս, Զմիւռնիա և Մարսէյլ։

Ճանապարհորդական տոմսակները և նաւավարձի համար տեղեկութիւն ցանկացողները կարող են դիմել Բաթումում և Բագուում պ. պ. Էյլերս Բուրկհարդի և ընկ. կանտօրան, իսկ Տփխուում՝ Գէորգ Հէջուբեան Հէջուբեանցի մօտ. Սիօնի փողոցում, Արծրունու քարվանսարայում։
10—9

ՆԻԿՈԼԱՅԻ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

«ՍԱՎՎԻ ՄՕՐՕԶՈՎԻ, ՈՐԴԻ ԵԻ ԸՆԿ.»

Պատիւ ունի յայտնելու պ. պ. վաճառականներին, որ նրանց աւելի յարմարութեան համար՝ 1885 թուի Յունվարի 1-ից, մեծ քանակութեամբ առնողների համար բամբակեայ գործուածքների պահեստ կը բանայ ինչպէս իւր սեպհական մանուֆակտուրի, նոյնպէս էլ պայծառ կարմրագոյն գործուածքներ ԱՍԱՖ ԲԱՐԱՆՈՎԻ ՍՕԿՕԼՕՎՍԿԻ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐԻ ԵԻ ԻՎԱՆ ԲՈՒՏԻԿՈՎԻ ՄԱՆՈՒՖԱԿՏՈՒՐԻ ԲՐԴԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՎԱԾՔՆԵՐԻՑ։

Պահեստը կը գետեղուի ԲԱԴՈՒԻ քաղաքում, Լալայեվի տանը, Լալայեան նեղանցքում, «ԵՒՐՈՊԱ» հիւրանոցի մօտ։

Ապրանքների գները կը նշանակուին այնպէս, ինչպէս որ Մոսկուայի պահեստներում կանխիկ հաշուով վաճառվում են։
6—5

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱԻԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Երկուշաբթի յունվարի 7-ին հասաւ Բաթում «Արմենիա» (Arménie) շոգենաւը, նաւապետ Ժիբուէն (Giboin).

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալներին. Բաթումում պ. ԳԱՐԱՆԵՕՆԻՆ, Թիֆլիսում պ. ՈՒՆՕԻՆ, երբեմն Աբծրունի գալերէյ № 103.

3—3.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 14-го Января 8851 г. Տպարան Ա. Ա. Միխելսոնի տ. № 12. Типографія А. А. Михельсона Гол. пр., д., № 12.